

Izhaja razen nedelj in praznikov
vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6, 1. nadstr.,
Učiteljska tiskarna.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Reklamacije
za list so poštne proste.

NAPREJ

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke

Naročnina po pošti z dostavljanjem
na dom za celo leto K 30.—, za pol
leta K 15.—, za četrt leta K 7,50, za
mesec K 2,50. Za Nemčijo celo leto
K 33,60, za ostalo tujino in Ameriko
K 42.—. Posamezne številke po 10 v.

Inserati: Enostrpna peti vrstica 30 v;
pogojem prostor 50 v; razglasi in po-
slano vrstica po 60 v; večkratni ob-
javi po dogovoru primeren popust.

Stev. 44.

V Ljubljani, petek dne 22. februarja 1918.

Leto II.

Kühlmann o novi mirovni ponudbi.

Berlin, 20. februarja (k. u.)

V nemškem državnem zboru je državni tajnik dr. p. Kühlmann z obširnimi govori posegel v debato o mirovni pogodbi z Ukrajino.

Kühlmann je omenil, da pogajanja niso bila lahka. Zastopniki Ukrajine so stavili teritorijalne zahteve, katere je bilo težko izpolniti. Določitev meje nasproti Rusiji se je morala odložiti na poznejši čas do sporazumjenja z vladjo, ki se bo v dotičnem času nahajala na krmilu. Za nas je bilo važno, da se določijo zapadne meje nove države. Pri tem je zlasti prisila v postev meja nasproti Poljski. Bila bi zaneta, če bi se mislilo, da si državni, ki so se posvetovali o temi delu pogodbe, niso bili svesti važnosti tozadevnih določil. Kakor so važni tozadevni interesi za nas, še važnejši so za prapravega pooblaščenca monarhu. Pri nas pridejo v prvi vrsti v postev interesi vnanjepolitičnega značaja, za Avstrijo viti interesi vnanjepolitičnega značaja in usodni interesi notranjepolitičnega značaja, ki se ticejo tega vprašanja.

Da smo že takrat imeli pred očmi poljske interese, je razvidno iz govorov, v kateri so meje crte splošno označene z nekaterimi točkami, natančnejša določitev pa je prihranjena komisionalni presoji. Nova pogajanja, katera so se med avstro-ogrsko vlado in sporazumu z nemško vlado in med Ukrajino vršila, so dovedla do uspeha, da se zamore paragraf o definitivni določitvi meja tomaciti na razširjen način. Glasom zanesljivih poročil je pričakovati, da se nahajajo v Ukrajini znatne množine žita in krmil. Zato je tako za nas, kakor za Avstro-Ogrsko veike važnosti, da se čim prej vpostavi urejen promet z Ukrajino ter tako omogoči izmenjava tamkajšnjih zalog žita, krmil in surovin z našimi in avstro-ogorskimi industrijskimi produkti. To bo v sporazumu z Ukrajino dovedlo do tega, da se bomo skupno bavili z olajšavami za železniški promet.

Ob splošni napetosti zbornice je državni tajnik na to prečital brezlično brzojavko vlade bojevnikov, ki naznanja, da sprejme pogoje centralnih držav, ter pristavil: Ta brezlična brzojavka po dosedanjih izkušnjah z brezličnimi brzojankami se absolutno ni smatrati za obvezen dokument. Mi smo petrograški vladi sporočili, da smo prejeli brezlično brzojavko, da pa prosimo za pismeno potrdilo njene vsebine ob naši bojni črti. Na to je petrograška vlada odgovorila, da bo vlada ljudskih komisarjev pismeno potrdila nemudoma poslala na nemško bojno črto.

Po izkustvih s Trockim in njegovim kabinetom bi v najširši javnosti ne vzbudil rad mnenja, da je sedaj vse gladko in jasno, da imamo mir že v rokah. Omenjam to zlasti zaradi tega, ker bi rad prihranil morebitno razočaranje poštenim in odkritim mirovnim ciljem nemškega ljudstva in nemške vlade. Dogodki se bodo sedaj hitro vršili. Z našimi zavzniki se posvetujemo o tem novem dejstvu. Posvetovanja bodo z ozirom na obsežna pogajanja v Brestu Litovskem kmalu končana. Bistveno se podlaga za pogajanja ne bo premenila.

Če morem precizirati s tem naznanilom ustvarjeni položaj, kakor ga presojam po vestnem razmotrivanju, bi rekel, da se je upanje za sklep miru z vlado boljševikov znatno izboljšalo, že vsled miru z Ukrajino, vsled našega vojaškega pritiska in vsled izjalovljenja getovih nad, ki so jih v Petrogradu brez dvoma gojili. Upati je, da pridemo sedaj do cilja, a veseliti se hočemo resničnega miru z Rusijo šele tedaj, ko se posušijo črtila na mirovni pogodbi. (Živahno pritrdjevanje).

Mislim, gospoda moja, da Vam sprejem predloge z dodatkom ni treba posebej priporočati. Vtis, ki sem ga dobil zmagaj na deželi, je tak, da je javnost sprejela sklep miru z resničnim veseljem ter ga pozdravila kot prvi korak v boljšo bodočnost, k dosegu splošnega mira, na katerega vsi upamo in katerega bomo z mirno, jasno, stanovitno in krepko vnanjo politiko v doglednem času tudi dosegli. (Živahno pritrdjevanje).

V debati, ki se je na to pričela, je poslanec Gröber (centrum) izjavil, da njegova stranka pritrjuje politiki vlade glede mirovne pogodbe z Ukrajino in vsega, kar je s tem v zvezi.

Poslanec dr. David (soc. dem.) je izjavil: Od državnega tajnika nam sporočena brezlična brzojavka nas postavlja pred povsem novo situacijo. Ta razveseljivi preobrat iz Petrograda oživlja zopet porušeno upanje na mir z Veliko Rusijo. Naša skrb naj bo, da se to upanje zopet ne izjalovi. Govornik je mnenja, da krivda za izjalovljenje mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem ne pada samo na Rusije.

Poslanec Seyda (Poljak) je izjavil, da pomenja pogodbo z Ukrajino novo delitev Poljske, ker je bilo holmsko ozemlje stoletja poljsko. O ukrajinski narodnosti do sedanje vojne sploh ni bilo nič znanega. Poslanec Deve (napredna ljudska stranka) se izjavi proti prikloplitvi poljskega ozemlja k Nemčiji ter se obrača proti temu, da je vrhovno armadno vodstvo pogodbo z Ukrajino sopolpisalo.

Govorili so še poslanci Stresemann, ki je v imenu nacionalno liberalne stranke državnemu tajniku Kühlmannu izrekel priznanje za odločnost in spretnost, s katero je zastopal nemško interese pri pogajanjih v Brestu Litovskem, nadalje grof Westarp, Ledebour (ki je zastopal stališče, da se z Ukrajino ne sme skleniti poseben mir, ker je Ukrajina le del Rusije), knez Radziwil in končno se državni tajnik Kühlmann, ki je omenil, da je general Hofmann kot zastopnik vrhovnega armadnega vodstva po nasvetu državnega kanclerja bil poslan v Brest Litovsk. To je bilo potrebno zaradi tega, ker so se pogajanja v dobi premirja vršila v zasedenem ozemlju.

Pogodba z Ukrajino se je potem odstopila glavnemu odboru in posvetovanje, na kar je bila seja zaključena.

Politični pregled.

— Ruska vlada je ponudila podpis mirovne pogodbe: to je dejstvo, ki se ne da utajiti. Nemški listi pišejo, da je prošila, kar jako lepó zveni v ušesih zinagovalecev. Nam, to dejstvo dokazuje nekaj drugega, namreč, da je Rusija res hotela mir, pa so bili pogoji osrednjih držav tako trdi, da jih je morala sprejeti le v skrajni sili. Trditve, da Rusija ni hotela miru so torej neresnične vsaj pa našim mnenju. Iz vladnih krogov še nismo jasnih odgovorov na ponudbo, vsekakor pa upamo, da se državni ne bodo dali več terorizirati po imperiaističih, marveč bodo vendar enkrat postali spravljivi in dokazali svetu, da res hočejo mir. Če bi se hotele izgovarjati na Wolffova poročila o tiranstvu in grozodejstvih, bi s tem ne pridobile prav nič na ugledu. Vsaka vojna prinese to s seboj. In če bi hoteli opisati vse, kar se je godilo med to vojno, bi morali začeti že z letom 1914 in dalje do danes. Povsod se gode krivice, ropi, poboji, tatvine kakor nikdar prej, in če se tudi v Rusiji gode ob tako velikem prevratu, dokazuje tole potrebo miru in ureditve domačih razmer. Ta smoter je plemenitejši nego boj proti »sovražniku«, ki pusti svoje sosede v miru in hoče z njimi živeti v prijateljskem razmerju ter žrtvuje v ta namen prav mnogo, v skrajni sili celo nekaj svojih načelnih zahtev, zahtev, ki jih mi celo javno priznavamo, a se jim dejanski upiramo.

podaljša na štiri tedne. Ta predlog je bil soglasno sprejet.

— Proračunski provizorij. Na torkovi seji poslanske zbornice je predložila vlada zakonski načrt o državnem proračunu za čas od 1. marca do 30. junija 1918. Zakonski načrt določuje, da sme vlada v tej dobi pobirati davke in da se državni izdatki pokrijejo na račun državnega proračuna, ki ga bo treba zakonito določiti za upravno leto 1917/18. Načrt določuje dalje, da sme vlada v tej dobi izplačevati izdatke za skupne stroške. Končno zahteva vlada dovolitve za vojno posojilo v znesku 6 milijard. Za finančno leto od 1. julija 1917 do 30. junija 1918 potrebuje vlada 21 milijard kron posojila. Od te vsote je bilo dovoljenih v prvem proračunskem provizoriju šest, v drugem devet in sedaj zahteva vlada še ostalih šest.

— Madjarsko nasilje. Ogrski korespondenčni urad poroča: Trgovinski minister grof Serenyi je poslal ravnateljstvu državnih železnice odlok, s katerim odreja, da je nastavljenec državnih železnice prepovedano sodelovanje pri političnih listih in sploh vsako sodelovanje pri političnih akcijah.

— Grof denuncira grofa. Na Ogrskem imajo zopet visokorodni gospodje pozornost zbujujočo afero. Grof Emerih Karolyi je ovadil svojega bratranca grofa Mihaela Karolyja pristojni vojaški oblasti, da je sledil veleizdajalec. Svojo vlogo je opremil z dokazilnim materialom. Stalni častni svet prvga budimpeštanskega honvedskega distrikta je ugotovil, da tvori dokazilni material pripravno podlago za kazensko sodno postopanje proti grofu Mihaelu Karolyju.

— Socijalistična konferenca v Parizu. Na prvi seji kongresa francoskih socialistov so se trudili Henderson, Macdonald, Huysmans in Vanderveide, da bi zaručili večino in manjšino na enotno mirovno formulo, ki naj zagotovi uspeh socialističnega kongresa aliranih socialističnih strank v Londonu. Vanderveide je izjavil, da je skupno naziranje vsega delavskega razreda zavest, da te strahotne moritve ni mogoče končati z vojaško odločitvijo. Konca ne pričakuje delavstvo toliko od vlad, temveč vse bolj od samega sebe. Nevarnost, da se postavljenega cilja ne doseže, je tudi v tem, da se izraza to naziranje v demokracijah ententnih dežel močnejše kakor pri centralnih državah. Henderson je izjavil, da je sedaj bolj umestno, da se resnični položaj trezno premotri, nego da se začne zopet staro vprašanje, kdo da je zakrivil vojno. Bolj umestno je tudi, da se razmotriva vprašanje, na kakšen način bi se lahko končala vojna. Naloga pariškega kongresa bo, da doseže zedinjenje na podlagi miru s sporazumljenjem, kakršnega zahteva spomena angleškega delavska. Glede Alzacije Lorene se ravna angleški socialisti po zahtevah francoskih socialistov. Huysmans označuje vprašanje Alzacije Lorene za evropski problem, ki ga reši lahko le zveza narodov.

— Sklepi francoskih socialistov. Nacionalni svet socialistične stranke se je posvetoval danes o stališču stranke napram vladi. Sprejel je Renaudelov predlog, ki odobruje sklepe konference v Bordoju, glasom katerih se smatra dovoljevanje vojnih kreditov med vojno dobo za simbol obrambe. Za predlog je bilo oddanih 1548 glasov, proti 415 glasov, 19 delegatov se je vzdržalo glasovanja. Sprejet je bil tudi predlog, ki dovoljuje socialistom do preklica, da prevzemajo mesta vladnih komisarjev. Francoska delegacija na londonski konferenci bo sestavljena iz štirih pripadnikov večine in štirih pripadnikov manjšine.

— Človeškega materiala ne dovolijo več. Reuterjev urad poroča: Združene strokovne organizacije angleških mehanikov so zavrgle s 121.017 glasovi proti 37.470 glasovom predlog vlade, da se nabavi še nadaljnji človeški material za vojno.

— Ženska konferenca v Bernu. Od 3. do 8. marca bo v Bernu mednarodna ženska konferenca za sporazumljenje med narodi. Povabljeni so voditeljice ženskega gibanja v Avstriji, Nemčiji, ententnih državah, nevtralnih državah, na Finskem, Irskem itd.

— Za redno delo na Ruskem. Ruska vlada je izdala odredbo, s katero preti, da izroči vsakogar revolucionarnemu sodišču, ki samovoljno zapusti delo in povzroči sabotažo.

— Ultimatum Rusije Rumuniji. Petrograška agentura poroča: Rumunski generalni štab je odposlal polkovnika Rodaleska in stotnika Kaderja s prošnjo, naj sklenemo premirje do 16. februarja. Premirje je potrebno, da se sporazumemo glede mirovnih pogojev, ki jih baje ponuja načelnik francoske misije stotnik Reichsgamer. Ugotovila se je pa, da stotnik Reichsgamer nima nikakršnih pooblastil in da je bil pooblaščen le v to, da sestavi rusko-romunsko komisijo, ki naj razjasni zadeve. Stotnik Reichsgamer in polkovnik Rodaleska sta nas hotela zapeljati v zmoto, nedopustno po mednarodnem pravu. Revolucionarna čast nam pa velevala, da izpolnjujemo premirje do določene roka. Obenem odpošljamo ultimatum. Rumunski vladi puščamo odlog do jutri zjutraj, da sprejme sledeče naše pogoje: Rumunija izprazni takoj Besarabijo in odpokliče revolucionarne elemente pod vodstvom Ščerbačeva. Rumunija vrne takoj vse v Besarabiji konfiscirano blago, ki je last Rusije. Dovolj neoviran pre-

hod ruskih čet skozi rumunsko in rusko ozemlje. Izroči nam povzročitelje umora na sodrugu Rošalu in umora 14 ruskih vojakov in mornarjev v Izmajlu. Smatramo za svojo dolžnost kot revolucionarji in socialisti, da izjavimo, da ne vodimo vojne proti delovnim masam; temveč proti vladi. Delovnim masam ponujamo svojo podporo proti buržvaziji in vladi. Če rumunška vlada ne sprejme teh pogojev, bo pričela armada, bojujoča se proti rumunskim reakcionarcem in za obrambo ruske revolucije, sovražnosti 16. februarja ob petih zjutraj.

— Rumunija. »Times« poročajo iz Jaša: General Averescu je kot novi ministriški predsednik zveznim vladam uradno naznanil, da Rumuniji ni mogoče vztrajati na obveznostih, katere je sklenila prejšnja vlada pod drugačnimi pogoji.

— Izvoz živil iz Rusije prepovedan. Petrograška agentura poroča: Odsek za vnanjo trgovino ruskega trgovskega komisariata je sestavil listo izvozkov, katerih izvoz in uvoz je prepovedan. Na listo prepovedanega izvoznega blaga se nahajajo zlasti živila ter surovine, ki so bile pred vojno najvažnejša skupina ruskega izvoza. Prepoved izvoza surovin pa ni mogoča, ker potrebuje Rusija v zamenjavo stroje in blago. Vendar pa se brez dovoljenja trgovskega odseka ne sme ničesar izvažati.

— Kazdelitev ukrajinskega izvoznega blaga. V ponedeljek so se pričela v državnem gospodarskem uradu v Berlinu razprave med avstro-ogrsko in nemško komisijo glede razdelitve izvoznega blaga iz Ukrajine. Glede razdelitve ključa za žito se je baje že dosegel sporazum.

— Cadorna odslovljen. Pariška Agence Havas poroča, da je general Cadorna zapustil Versailles, ko je svoje funkcije izročil generalu Giardino, ki je njegov naslednik v vrhovnem vojnem svetu alirancev.

— Wilson in versajška konferenca. Iz Washingtona poročajo londonskim »Times«: Omogočeno je sedaj, da se natančno ugotovi stališče Wilsonove in ljudstva Zedinjenih držav napram vrhovnemu vojnemu svetu, Zedinjene države podpirajo vse vojaške odredbe, za katere se odločijo v Versailles, toda Wilson in Amerikanci žele, da si ohranijo svobodo dejanja, kadar gre za zgolj politične zadeve. Vsled tega se Zedinjene države ne bodo udeleževale izključno političnih konferenc v Versailles, temveč bodo odposlale na te konference le političnega opazovalca, ki se bo omejeval na to, da pošilja ameriški vladi poročila. Zedinjene države so prav tako, ali pa morda še bolj interesirane na tem, kakor ostale alirane države, da zdrobe nemško vojaško avtokracijo. Ko pa bo dosežen ta cilj, ne bodo interesirane na izključno evropskih vprašanjih glede teritorialnih izprememb tako kakor ostali aliranci.

— Ženska volilna pravica v Kanadi. »Times« poročajo iz Ottawe o sklepu vlade, ki uvede žensko volilno pravico za vso Kanado. Tozadevni zakonski načrt se predloži parlamentu še tekom tega zasedanja.

Dnevne beležke.

— Nekotiko lepše bi lahko ravnali s strankami. Včeraj se je delilo pri mestni aprovaciji meso za uradniške skupine, katerim so rezali karte do nedelje. Stranke so prošile, naj se jim pusti sobota, ker ob nedeljah se zadnje čase mesa ne dobi. Vse ni nič pomagalo — nasprotno, tisti gospod, ki karte reže se je precej arogantno obnašal. Svetovali bi, če že ni mogoče drugače ukreniti, naj se vsaj strankam stvar lepo pojasni, ker z lepo besedo se navadno več doseže, kakor z grdo.

— Oprostivne vojaške službe. Iz poslanskih krogov poročajo: Vsled velikega števila dopisov, ki jih prejemale poslanci glede oprostivne, bi bilo opozoriti javnost na sledeče: Domobransko ministrstvo je razveljavilo vse oprostivne rojstnih letnikov 1899 do vstevši 1894. Za te letnike se principijelno ne dovolj več novih oprostitev. Le v izjemnih slučajih je to mogoče, ako je dotični edini sin, edina delavna moč pri gospodarstvu, ki se je nikakor ne da nadomestiti. Za dovolitev oprostivne je pristojno domobransko ministrstvo. Prošnje se morajo vlagati potom pristojne politične oblasti (okrajno glavarstvo, oziroma v avtonomnih mestih mestni magistrat). Pošiljati prošnje naravnost na ministrstvo ali kakim posameznim osebam ni umestno, ker jih ministrstvo potem vrača ali zavrne in se tako rešitve zavleče ali pa slabo izpade. Velike težave so s prošnjami za oprostitev takih, ki služijo v fronti. Mnogokrat domobransko ministrstvo reši prošnjo ugodno, izvršitve oprostivne pa zadene na ovi-re, ker dotičnika ali vrhovno armadno poveljstvo (ki more šele dovoliti odpust iz fronte) ali pa njegov poveljnik kot neobhodno potrebnega — kakor se glasi — ne spusti iz fronte. Ako se prosi za pospešitev kake prošnje radi oprostivne pri domobranskem ministrstvu, je potreba vedno navesti rojstni letnik reklamiranega, kraj in občino ter okrajno glavarstvo, kamor je pristojen, njegov natančni vojaški naslov, šarža, dan in po možnosti številka, pod katero je šla dotična prošnja z okrajnega glavarstva na domobransko ministrstvo in po možnosti klasifikacijo njegovo (A, B, C). Take urgence lahko

napravijo tudi politične oblasti, ne samo poslanci. Seveda tudi take urgence nimajo takoj zaželenega uspeha, ker jih dohaja vsak dan ogromno število na ministrstvo, pomagajo pa vendar nekaj. Radi vojaških dopustov je dotične prošnje najbolj nasloviti naravnost na poveljstva. Poslanci na lastno roko ne morejo prositi, ampak naj prosijo vojak na raportu ali pa njegovi svojci. Uspešne bodo prošnje najprej, ako so potrjene in priporočene od politične oblasti (občine ali glavarstva) in orožniškega poveljstva. Osebnostne intervencije poslancev pri ministrih radi oprostitev so sploh skoro nemogoče, zlasti še ob dnevih sej, ko morajo poslanci vršiti svojo dolžnost v zbornici in odsekih.

— Slovenski skladataelj Viktor Parma je slavil te dni 60letnico svojega rojstva.

— Slovenska Mat. ca. Sestanek Matičarjev se je vršil v torek, dne 19. t. m. Na njem zbrani Matičarji so salenili, da bodo volili na izrednem občnem zboru, ki bo dne 28. t. m. ob 6. popoldni v mestni dvorani v Ljubljani v Mauten odobriti te-le kandidate: dr. Anton Breznik profesor št. Vid, Josip Breznik prof. Ljubljana, dr. Josip Debevc, prof. Ljubljana, Anton D. Bečaj, profesor Lj. rja, dr. Franc Detela, sol. svetnik, Jakob Dimnik, solski vođa, dr. Simon Dojar, prof. Kranj, Franc Fluzgar, zupnik, Sora, Engelbert Gangl, vad. učitelj, Govekar Fran, mag. nadkomisar, dr. Pavel Grošelj, hečski profesor, Ivan Grafenauer, gimn. profesor, dr. Fran Hečec, profesor, Franc Jeran, prof. Ljubljana, Jakob Križar, akademski svetnik, dr. Alojz Kraiger, zdravnik, dr. Albert Kramer, glav. učitelj, dr. Ivan Lan, pisatelj, dr. Dragotin Loncar, prof. Lj. rja, dr. Josip Manuani, muzejski ravnatelj, Anton Menik, prof. Ljubljana, dr. Rajko Nahugaj, vacuisti, prof. Gradec, dr. Peter Pestotnik, heč. profesor, Pletersnik M. prof. v pen. Prepehina Anin, uradnik, Kocelj, dr. Prijatelj Ivan, kuisti, dr. Kuzmanec, Pugej Milan, pisatelj, dr. Vi. Ravnhart, dr. poslanec, dr. Sajovic Gvidon, prof. v Ljubljani, Seidi Ferdinand, vad. svetnik, Senekovic Andrej, vad. svetnik, dr. Seidinger Janak, profesor, Ivan Subc, vad. svetnik, dr. Ivan Tavcar, mestni zupan, ing. Jakob Turja, ravnatelj, dr. Alojz Zatonaj, zdelavca, Ivan Zolman, pos. v Ljubljani, dr. Jakob Žnavec, profesor, Valentin Žan, finančni svetnik, Oton Zupancic, mestni anivar.

— Smrtna nezgoda vsled granate. Železničar Ivan Torkar iz Lesc je sei 15. t. m. v spremstvu nekega uradnika po železniškem tiru proti Sveti Luciji. Pri čuvajnici št. 72 je našel ručno granato, ki jo je tako dolgo obračal sematje, dokler ni eksplodirala. Dobil je tako težke poškodbe, da je primoran dan umri.

— Idrja. Snod zaupnikov po § 2. zbor. zak. se vrši v soboto, dne 23. t. m. točno ob 9. zvečer v gostinskih prostorih gosp. Fran Kosmača (pri »Prelovcu«) v Idriji. Povabjeni soubrugi so naproseni, da zanesljivo vsi pridejo. Sestanka se udeleži tudi urednik »Napreja« soar. Jos. Petejan iz Ljubljane.

— Občni zbor podružnice Unije avstr. rud. v Idriji se bo vršil v nedeljo, dne 3. marca v društvenih prostorih v Idriji. Dnevni red se naznani pozneje.

— Kudarjem v Idriji v premistek. Idrijski rudarji in profesionisti imajo še vedno iste temeljne plače kot so jih imeli pred vojno. Najnižja plača aktivnega rudarja je 2 K 60 vin., najvišja pa 4 K 50 vin. Za profesioniste pa najnižja 2 K 90 vin. in najvišja 4 K 70 vin. na dno. K temu je pristihi še draginjske in vojne doklade delavcem in družinam ter do 1. poviška za akordno delo, tako, da znaša mesečni zaslužek delavca srednje starosti z akordom in vsemi dokladi vred, če ima tri otroke okroglo 256 K 75 vin., za 25 opravljenih dni. Ni malenkosten ta znesek za normalne čase. Če bi bil delavec pred vojno dobil tako vsoto denarja, bi skoro ne vedel kam z njo. Toda danes ne zaleže ta denar niti toliko kot v mirnih časih 50 K. Živila so se podražila za 500 do 1600 odstotkov. Istotako obleka, obutev, kurivo, skratka vse. Zaslužek delavcev se regulira z okroglo 100 do 120 odstotki. Temeljne plače in akordi pa so isti kot so bili. To je znamenje, da računa rudniški erar z lahkomišljenostjo delavstva. Vojska in draginja to so izredne razmere. Zato naj bodo tudi delavski zaslužki samo za čas vojne izredno kriti z dokladi, temeljne plače pa naj počakajo do konca vojne take kot so in potem še nadalje, si misli rudniško podjetje. Saj delavstvo računa danes samo s tem, kako se preživi in upa na konec vojne, ne pa da bi mislilo na poznejše čase. To je resnično, a žalostno dejstvo. Človek, posebno pa v veliki večini delavstvo, ima to slabo lastnost, da misli preveč le na danes, dokler je zdrav, da gara in dela. Premalo ali pa nič ne misli, kaj bo potem ko oboli ali onemore. Vse dosedanje doklade so odmerjene samo na res opravljene dne. Kdor zbolil ali gre v pokoj mu odpadejo vse doklade in dobi ravno toliko, kot da bi ne bilo draginje, dasi bi pravzaprav še več potreboval. Nato nihče ne misli. Sele takrat, ko nastopi trajna bolezen ali onemoglost, se zbudi v delavcu zavest, da je, dokler je bil še zdrav, prelahkomišljeno ravnal, a žalibog prepozno je, zakaj iz delavčeve družine, v katero se je vtihotapila bolezen, ne gre več iz nje brez žrtve, kar je posebno ob sedanjih razmerah čisto naravno. Ako je kak novičnik na strani,

se porabi v nekaj tednih, če se zanj za bolnika splen kaj dobi, potem pa nastane neizogljona katastrofa, če je bolnik aruzinski oče, tuji za aruzije. Toda to so se le prvi pojavi vsega zla, ki ga se privede vojna za poznejše čase. S koncem vojne bo izgubil denar, ki se delavstvu danes v dokladan. Ostala bo le še temeljna plača in zidni akord, ki bo vzel delavstvu zanje moči ce jn bo splen še kaj imelo. Izginile bodo državne peupore aruzinam oim, ki se bodo vrnil iz vojne. Mož bo prisel domov onemogel, bos bo in nag. Potreba bo živeti, se oteci in oouti, sebe in otroke, toda denarja ne bo. Živil, če jn bo kaj, bude moraa se erazja kot se sedaj. Enako tudi obleka in obutev in druge. Davki na živila in druge vrcanote bos neznesni. Kaj bo tedaj, sedaj seveda ne mislimo. Za sistematen boj za izboljšanje temeljnih plač ni videti resnosti, dokler je cas. Organizacija, to je postranska stvar. Zato ni denarja, ker je draginja, dobis odgovor, če prigovarja tovarisa, naj pristopi. Snod zadostuje, ker ne stane nič. Ako mi takojnjega uspeha te se prekanje in stvar je resna. Delavci, vprašam vas, ali mislite kaj za budocnost? Ali nasite kaj nase in svoje otroke? Ni ti zadnji cas, da se stuznite in zacnete zopet enkrat resno misliti. Ce si sedaj ne boste vstvarili orožja, ki se vam nudi s tem, da pristopite v svojo strokovno in politično organizacijo in si s pomočjo iste priborite casu primerne temeljne plače, ki bodo vam in vsim potomcem v korist za poznejše čase, potem si jn ne boste moraa nkar vec! O tem razmislajte in storite svojo dolžnost!

— Očni zbor podružnice kovmarjev na Jesenicah se bo vršil v nedeljo, dne 24. točno ob 9. uoporne v prostorih pri Jeleni na Savi. Dnevni red: 1. poročna, 2. volitev novega odbora in zaupnikov, 3. raznoterosti. Nasa podružnica se je razvila v močeno organizacijo, ki nam je ponos in jamstvo, da ohranimo to, kar imamo in si priborimo še nove uspene. Tovariši in tovarisice, nasa moč je v nasi zaručiti! Vsi se udeležimo tudi občnega zbora! Odbor.

— Očni zbor podružnice kemičnih delavcev na bovem, se vrši v nedeljo, dne 24. februarja t. l. ob 4. popoldne. Dnevni red: Poročilo blagajničarjevo; volitev odbora in nadzorstvo; razno. Polna udeležba vseh članov dolžnost.

— Pomanjkanje mesa. Z Dunaja poročajo z dne 20. februarja: Danes je bna vecina dunajskih mesnic zaprta zaradi pomanjkja mesa. Sliši se, da se v kratkem urvede tretji brezmesni dan.

— Regasti legar v Sarajevu se je v mesecu januarja zopet pojavil. Umrje 12% obolelih

Vojna.

Dunaj, 21. februarja. (Kor. ur.) Uradno se razglašaa: Na visoki planoti asiaski in vznožno brente artiljerijski boji. Cete armadne skupine Linsingen prodirajo dalje ter so danes zasedle Rovno. — Sei generalnega štaba.

Berlin, 21. februarja. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Z a p a d n o b o j i š č e. Na mnogih mestih fronte artiljerijsko delovanje. Na lorenki fronti med Seino in Pleine naraščajo artiljerijski ogenj. Močni francoski oddelki so napadli proti večeru naše pozicije pri Meneetu, Rechicourtu in Monscourtu. Na nekaterih mestih je sovražnik uuri v naše jarke. Naša infanterija pa ga je s protisunkom vrgla zopet ven ter ujela večje število Francozov. Pri Markirchu so naši izvidni oddelki dovedli ujetnike iz francoskih jarkov. — Vzhodno bojišče. Z otoka Moon so nase čete, prekoračivši trden led, predre v Ištlandijo ter so severno Pernave zasedle Letil. Prodirajoč od rškega zaliva so nase čete dospole v Pernigel in Lengel. Pri Lemsalu je prišlo do kratkega boja, v katerem smo ujeli 200 Rusov in uplenili 20 topov. Prekoračili smo Weidn. Nase čete stoji pred Wolmarjem. Med Dvinskom in Pinskem prodiramo proti vzhodu. Tudi armadna skupina Linsingen prodira dalje. Na celi fronti so bile zasedene važne železniške točke in cestna križišča. Iz Rovna smo sovražnika pregnali. Plen ni mogoče niti približno preceniti. Dosedaj se je ugotovilo ujetnikov: 1 poveljujoč general, več divizionarjev, 423 častnikov in 8700 mož; plen: 1358 topov, 120 strojnih pušk, 4000 vozov, nad 1000 železniških vagonov (mnogi naloženi z živili, veliko število letal in drugega vojnega materiala. — Z ostalih bojišč nič novega. — Von Ludendorff.

Sovražni letalci nad Inomostom.

Inomost, 21. februarja. Včeraj popoldne so z juga sem prileteli štirje sovražni letalci nad Inomost — velika, s strojnimi puškami opremljena zračna ladja in tri letala z bombami. Vrgli so na mesto osem bomb, med temi tri vžigalne bombe, ki so eksplodirali ter na raznih točkah mesta povzročile škodo. Žal da je napad zahteval tudi žrtve; neka ženska je bila ubita, dve osebi težko in več oseb lahko ranjenih. Zračna ladja se je spustila v višino 300 metrov ter obstreljevala dva slučajno prazna malteška vlaka za ranjence s strojnimi puškami, čeravno sta bila vlaka označena kot bolniška vlaka. Letalci so metali listke z nemškimi napisom: »Mnogo pozdravov. Na svidenje!«

Državni zbor.

Na Dunaju, 21. februarja.

Poslanska zbornica nadaljuje razpravo o proračunski provizoriji. Krščanski socialci prelaj z avstr. polemizira s poljskimi govorniki. Govori o zahtevi, naj se posreje starejši vojaški letniki domu. Pravi, da se krščanski socialci tudi za to, da se vrnejo vojniki, a nise pa za tako politiko, ki izkorisca vojne za politične represalije. Potem pove, da je govornik včeraj s cesarjem. Cesar mu je naročil, naj pove v zbornici, da je to njegova največja skrb, ker mera naučevati vojne. Za njim govori član Jugoslovanske kineze Tresić-Pavičić. Protestira proti pogajanjem v Litovskem Brestu in proti stališču, ki ga je bil zavzel grof Czernin glede pravice sameodločevanja za avstrusko-ogrsko naroco. Grof Czernin se moti, če meni, da se mirevna pogajanja mogoča na temelju nevmesevanja v notranje zadeve. Kder hece imeti mir od zunaj, mera imeti najprej mir v svoji hiši. Kadar pride do mirevnih pogajanj z legalnimi zastopniki sovražnih držav, tedaj ne bo mogoča odločitev brez Jugoslovancev. Nemški poslanec Pirkor očita Poljakom nevladnost napram Nemčiji. Pravi, da so živeji koroski Nemci s Slovenci vedno v dobrih odnosajih. Končno postavi geslo »Koroška Korošcem«. — Rumun Isopescul-Grecul izjavi, da so Rumuni tako patriotični, da že iz .oga razloga ne odrekajo vladi proračuna. — Vitez Poglačnik predbaciva Nemcem pohlep po deželah in po vladanju. Kakor si prepovedujemo vsako vmešavanje v naše notranje zadeve od zunaj, tako moramo odklanjati vsako vmešavanje Nemcev v naše notranje zadeve. Ko pravi Poglačnik, da Nemci nimajo pravice trditi, da so rešili Avstrijo sovražnikov, nastane med nemškimi poslanci velikanski hrup. Poslanec Malik mu zakliče: Nesramni človek. Preprij je bil tako silen, da je moral Poglačnik prekiniti svoj govor. Dalje kritizira postopanje cenzure na Kranjskem, govori o razmerah prehrane v južnih deželah in apelira na vlado, naj da Jugoslovanom lastno državo.

Ministrski predsednik Seidler zavrača napade na nemško državo, ker učinkujejo ti napadi v smeri podaljševanja vojne. Zavrača tudi napade na ukrajinsko državo in obžaluje žalitev, ki je bila prizadejana zastopniku te države.

Češki poslanec Viškovsky nastopa proti režimu Nemcev na Poljskem, želi v imenu Čehov Ukrajincem najboljše uspehe, jih pozdravlja v veliki družini svobodnih narodov, kjer žele dobiti tudi Čehi prostor. Glede ukrajinskega miru izjavi, da ta mir ne zbuja veselja pri prijateljih miru. Ker nimajo Čehi nobenega zaupanja do tega miru in ne do onih, ki so skrpalj ta mir, zato bodo glasovali proti proračunskemu provizoriju. — Ukrajinec vitez Vasilko polemizira z izvajajni Daszynskega. Pravi, da je neupravičeno, če psujejo Poljaki nemški militarizem, kajti Nemci so iztrgali poljsko zemljo iz ruskih kreppljev. Pritožuje se nad poljskim samovoljnim vladanjem v Galiciji in zastopa zahtevo Ukrajincev po samostojni tvorbi v okvirju monarhije. — Poslanec Abraham se pritožuje glede gospodarskih razmer na Tirolskem.

Prihodnja seja jutri.

Na seji načelnikov klubov je bilo sklenjeno, naj se na petkovi seji konča prvo čitanje proračunskega provizorija. Glasovanje o proračunu naj bo v sredo ob 5. popoldne.

Aprovizacija.

Premog na rumene izkaznice (za štedilnik) se bo oddajal: na vsak odrezek št. 3 rumene izkaznice 50 kg premoga ki stane K 350. Na prvi in drugi odrezek rumenih kart se premog ne sme oddajati. Za slučaj, da bi kateremu prodajalcu zmanjkal premog, se ima zglastiti takoj v mestno posvetovalnico, radi naknadnega nakazila. Stranke in trgovci se opozarjajo, da se strogo drže določenege reda. Po končani prodaji morajo trgovci takoj predložiti v posvetovalnici vse odrezke in naznani koliko imajo še v zalogi premoga. — Na izkaznice za I. okraj pri g. Strupiju, R-deckega cesta 14 in sicer: na št. 1 dne 23. februarja dop, na št. 2 dne 23. pop., na št. 3 dne 25. dop., na št. 4 dne 25. pop., na št. 5 dne 26. dopoldne; pri g. Požlepu, Komenskega ulica 21 in sicer: na št. 6 dne 23. februarja dop, na št. 7 dne 23. pop., na št. 8 dne 25. dopoldne. — Na izkaznice za II. okraj pri g. Komarju, Krakovska ulica 13, in sicer na št. 1 dne 23. februarja dop, na št. 2 dne 23. pop., na št. 3 dne 25. dop., na št. 4 dne 25. pop., na št. 5 dne 26. dop., na št. 6 dne 26. pop., na št. 7 dne 27. dop., na št. 8 dne 27. pop., na št. 9 dne 28. dop., na št. 10 dne 28. popoldne; pri g. Richterju, Trnovska ulica 8, in sicer: na št. 11 dne 23. februarja dop, na št. 12 dne 23. pop., na št. 13 dne 25. dop. — Na izkaznice za III. okraj pri pri g. Rchberju, Krakovska ulica, in sicer na št. 1 dne 25. februarja pop., na št. 2 dne 26. dop., na št. 3 dne 26. pop., na št. 4 dne 27. dop., na št. 5 dne 27. pop., na št. 6 dne 28. dop., na št. 7 dne 28. pop., na št. 8 dne 1. marca dopoldne,

na št. 9 dne 1. marca pop., na št. 10 dne 2. dop., na št. 11 dne 2. pop. — Na izkaznice za IV. okraj v mestnem skladišču pri Narodnem domu uttega dne, ki bo označen na plačnem listu mestnega magistrata. Ta premog se plača na magistratu, srednja hiša pritičje dne 22. februarja ob 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne. — Na izkaznice za V. okraj: a) pri g. Uherju, Slomškova ulica 13, in sicer: na št. 1 dne 23. februarja dop, na št. 2 dne 23. pop., na št. 3 dne 25. dop., na št. 4 dne 25. pop., na št. 5 dne 26. dop.; b) pri g. Schifferju, Dovožna cesta 4, in sicer na št. 6 dne 23. februarja dop, na št. 7 dne 23. pop., na št. 8 dne 25. dop., na št. 10 dne 25. pop., na št. 9, 11, 12, 13, 14, 15 dne 26. februarja. — Na izkaznice za VI. okraj: a) pri g. Požlepu, Komenskega ulica 21, in sicer: na št. 1 dne 25. februarja pop., na št. 2 dne 26. dop.; b) pri g. Trdina, Slomškova ul. 21, in sicer: na št. 3 dne 23. februarja dop, na št. 4 dne 23. pop., na št. 5 dne 25. dopoldne; c) pri g. Lamprctu, Kolodvorska ulica, in sicer: na št. 6 dne 23. februarja dop, na št. 7 dne 23. pop., na št. 8, 10, 12, 13 dne 25. februarja dop.

Meso na rumene izkaznice D. dobo stranke v soboto, 23. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jozefa. Določeni so ta-le red: Od pol 2. do 2. štev. 1 do 200, od 2. do pol 3. štev. 201 do 400, od pol 3. do 3. štev. 401 do konca. 1 oseba dobi četrt kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebi tri četrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več oseb 1 in pol kg. — Kilogram stane 2 kroni.

Zadnje vesti.

Bojševiki za mir.

Berlin, 21. februarja. (Kor. ur.) Zahtevi, da potrdijo mirovno ponudbo tudi pisмено, so ruski ljudski komisarji že ugodili. Tozadevno poslanje je že prišlo na nemške črte. S tem so ovržene že nekaj dni razširjene vesti, da sta Ljenna in Trockij odstavljena.

Czernin pojde v Romunijo.

Dunaj 21. februarja. Časopisje poroča, da je vnanji minister g. of Czernin nameroval danes zvečer odpotovati v Romunijo. Je-li se ta namen izvisi, še ni gotovo, ker bodo vsled preobrata, katerega je povzročila brezicna brzujavka Trockega, najbrže potrebne drugačne dispozicije.

Dunaj 21. februarja. Grof Czernin se pada jutri popoldne v Bukarest, kjer se prično pogajanja z Romunijo. V sučaju, če bo predlagala Rusija obaovitev mirevnih pogajanj, pojde posebna delegacija v Brest Litovsk,

Iz Rusije.

Stockholm, 21. februarja. (Agentura.) Zastopniki z Rusijo zvezanih držav in nevtralnih držav so vložili proti razveljavitju ruskega državnega dolga energičen protest, ki je povzročil zaradi svojega tona in svoje vsebine pri ruskem ljudstvu ogorčenje. Ruska vlada izjavlja, da je ta protest prav nič ne briga. Da bi se razveljavil že objavljeni dekret, v te so potrebne vse drugačne odredbe. Tudi zahteva držav, da naj Rusija povrne tujim državljanom vsled razveljavljenja nastalo škodo, ne plaši Rusiji.

Stockholm, 20. februarja. (Agentura.) List »Utro Rusije« je bil obsojen na 100.000 rubljev globe, ker je priobčil zemljevid z napisom: »Zemljevid Rusije gospoda Trockega«. Sodišče je spoznalo, da ta zemljevid lahko povzroči dvom nad Trockega nameni proti centralnim državam. Smolniski zavod noče izdati potnega dovoljenja socialnim revolucionarjema Rusanovu in Suhomlinovu, ki jih je hotela odposlati stranaka v tujino z namenom, da pripravita mednarodni socialistični kongres.

Kaljedini se je ustrelili.

Petrograd 17. februarja. (Zakasnelo.) Agentura poroča: General Kaljedini se je tekem seje Združene vlade, ki je poskušala urediti zadeve v ozemlju Dona, ustrelil. Po kratki razpravi je vlada sklenila, da odloži svojo oblast v prilog sovjeta. Nato se je Kaljedini umaknil neko drugo dvorano ter si je pognal kroglo v srce. Na njegovo mesto je imenovan general Nazarov, ki je takoj ukazal splošno mobilizacijo kozških in nekozških čet za boj proti četam sovjeta.

Nemške čete vzele Minsk.

Berlin, 21. februarja zvečer. Wolffov urad poroča: Prodiranje nemških čet proti vzhodu gre nevdzdržno dalje. Minsk je v nemških rokah.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk. Učiteljske tiskarne* v Ljubljani.

Dva dobra : krojaška pomočnika : za veliko in malo delo se sprejmeta takoj. Plača 50 do 60 K na teden. F. Potočnik, Ljubljana, Gradišče 7.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
 V LJUBLJANI.
 Poslovnica c. kr. avstrijske razredne loterije.
 Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju.

— Delniška glavnica —
 K 10.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Rezervni fondl okroglo K 1.500.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, finančna erarčne dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite